

Norsk Pensjonistforbund

Trygghet og samhold
mellom generasjonene

KOMMUNAL OG REGIONALDEPARTEMENTET
POSTBOKS 8112 DEP

KOMM. OG REG. DEP
- 1 FEB 2006
0518280-129
NR. 661.0
VED. KO 1 KØ 1 HER

0032 OSLO

Ref.: 2006/2953/AD/HN

OSLO, 31.01.2006

HØRING. INNTEKTSSYSTEMUTVALGETS UTREDNING NOU 2005: 18.

Departementets høringsskriv, datert 11. oktober 2005.

Norsk Pensjonistforbund representerer vel 153.000 organiserte pensjonister. I tillegg er Forbundet tillagt sekretariatsfunksjoner for vel 50.000 pensjonister fra forbund innen offentlig sektor. (Politiets pensjonistforbund, Forsvarets pensjonistforbund, Postpensjonistenes landsforbund, Vegvesenets pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes forbund og Telepensjonistenes forbund)

GENERELT.

Inntektssystemet for kommunene har nå vart i 20 år og vi forutsetter at hovedlinjene i dette fortsetter. Vi oppfatter den foreliggende utredning som en gjennomgang av inntektssystemet og en evaluering av dette med sikte på best mulig treffsikkerhet i lys av samfunnsutviklingen. Under denne synsvinkel gir pensjonistenes organisasjoner sin prinsipielle støtte til hovedlinjene i det framlagte arbeidet. Vi tror at kommunestyrene er det riktige organet for kanalisering av kommunenes skatteinntekter og rammetilskudd. Dette arbeidet er en meget vesentlig del av det budsjett- og regnskapsansvaret som er lagt til kommunestyrene.

I den grad enkeltkommuner måtte fravike nasjonale bindende forutsetninger for bruk av rammeoverføringene må Statens representant i fylkene reagere med hjemmel i de fullmakter som er gitt. Pensjonistorganisasjonenes ønske er at fylkesmennene som i dag har dette ansvaret, på en langt sterkere måte får fullmakt til å utøve sanksjoner enn disse har etter dagens regelverk. Organisasjonene ser med uro på kommunale eksempler på budsjettvedtak og vridningsmuligheter som har gått utover de svakstilte grupper. Skulle det av en eller annen grunn ikke være mulig å gi fylkesmennene slike fullmakter, vil pensjonistene heller se seg tjent med øremerkede ordninger.

Norsk Pensjonistforbund
Møllergt. 37
0179 Oslo

Telefon: 22 98 17 70
Telefax: 22 98 17 85
E-post: npf@pensjonistforbundet.no
Web side: <http://www.pensjonistforbundet.no>

Bankgiro:9001.05.50202
Bankgiro Pensjonisten:
9001.06.47087
Org. nr.: 970 323 910

Som interesseorganisasjon for alle eldre i vårt land ser vi det som en plikt å peke på en del spesielle forhold som må iakttas for å hindre at eldres velferd blir skadet ved praktiseringen av inntektssystemet.

SKJØNNSUTØVELSE.

Ut fra geografiske, kulturelle og økonomiske forhold i vårt vidstrakte og forskjelligartede land og for ivaretagelse av mangfoldet, vil vi peke på spørsmålene knyttet til skjønnutøvelse.

Pensjonistorganisasjonene ser gjerne at kommunene får anledning til å utøve skjønn ved disponering av rammetilskuddene, men det må da gis kriterier for dette.

Bl.a. må det sikres at eksempelvis kommunens eldreråd er tatt med på råd ved disponeringen. Som interesseorganisasjon har vi utallige ganger steilet over de muligheter som finnes for "kreative" rådmenn å "vri" bruken av tilskudd. Vårt mest omfattende eksempel gjelder bruken av midler til institusjoner/boliger for eldre. Til tross for klare føringer fra sentralt hold om vektlegging på sykehjemsplasser framfor omsorgsboliger har en rekke kommuner vektlagt oppføring av omsorgsboliger, med det resultat at det i et meget stort antall kommuner og bydeler bor pleie og hjelpetrengende pensjonister i boliger som er tiltenkt hele andre grupper. Spissformulert: Omsorgsboliger uten omsorg. Ordningen har gitt tusenvis av eldre syke- og pleietrengende en sterkt redusert livskvalitet. Vi antar at en hovedårsak til denne prioriteringen skyldes forutsetningene for ramrefinansieringen, som gjør det langt mer økonomisk lønnsomt å gi tilbud om plass i omsorgsbolig, framfor sykehjem. Denne og andre typer vridningsmuligheter må elimineres slik at de overordnede statlige mål og planer kan virkeliggjøres. Vi nevner at Norsk Pensjonistforbund har fremmet et prioritert krav til Regjeringen om at det straks blir bygget 12000 nye sykehjemsplasser for å få rettet på de skjevheter som er oppstått.

KONKURRANSEUTSETTING / PRIVATISERING.

Pensjonistorganisasjonene peker innledningsvis på at lovverket pålegger det offentlige (kommunene) å sørge for tjenestetilbudet og velferdsordningene til befolkningen. Videre peker vi på at planer m.v. skal inngå i det ordinære og lovbestemte planarbeidet i kommunen. Det synes nå å være en stadig økende interesse for å konkurransenutsette disse tjenester. Pensjonistorganisasjonene har ikke tatt standpunkt til hvordan de store linjer i dette prinsipp skal gjennomføres i vårt samfunn, t. eks hva angår tekniske tjenester, anleggsarbeid og teknisk vedlikehold m.v. Vi har imidlertid sterke oppfatninger hvordan ordningene må være for de svake og "myke" grupper som er avhengig av et godt, trygt og forutsigbart tjenestetilbud.

De store humanitære og kirkelige/religiøse organisasjoner har lang og god tradisjon for å etablere og å drive institusjoner og andre typer tilbud til befolkningen. I den grad kommunene finner det rett å inngå avtaler med disse, ikke kommersielle organisasjoner, er vi enig i at disse må kunne få fortsette sin virksomhet etter avtale og på økonomiske betingelser som gir mottakerne tjenester på en avtalt god måte. Norsk Pensjonistforbund peker på at de tjenester som gis i institusjoner for eldre og for såvidt også i de hjemmebaserte tjenester, angår de mest sårbare av oss. Vi må derfor sterkt understreke at konkurransenutsetting til aktører som tilkjennegir profittmotiv ikke kan godtas. Det finnes etter hvert tallrike eksempler på at tjenestetilbud gjennom denne typen aktører har vært mislykket, med den følge at kommunen på kort varsel har måttet overta hele ansvaret og de ekstraomkostninger dette har medført når vedkommende aktør har kastet kortene.

Etter vår oppfatning nærmer dette seg misbruk av skattebetalernes penger. Vi føler uro ved å være vitne til hvordan grupper av svakstilte og endog enkeltpersoner blir "auksjonert" bort ved annonser i dagspressen. Etter vår oppfatning er det et mål på samfunnets etiske verdier hvordan det behandler de svakest stilte av sine medlemmer. De holdninger som er framkommet er urovekkende.

Utvalget har selv gjennom sitt arbeid bekreftet at rammetilskudd kombinert med lovbestemte virkemidler gir de beste resultater.

FOREBYGGENDE TILTAK.

Forebyggende tiltak er lavprioritert – eller ikke prioritert overhodet - i praktisk talt alle samfunnssektorer. Pensjonistenes organisasjoner ser gjerne slike tiltak satt på dagsorden på en langt sterkere måte, gjerne ved presiseringer i rammeforutsetningene. Eksempelvis nevner vi eldresentrene, hvor samtlige partier i alle valgkamper og valgretorikk gir disse sin sterke støtte. I lov- og regelverket er disse imidlertid en "kan" oppgave for kommunen – som gjør at disse hvert eneste år blir foreslått avvirket eller innskrenket av rådmann og ordfører.

Det er med nød og neppe – ofte gjennom demonstrasjoner, at disse får arbeide videre.

Norsk Pensjonistforbund har utarbeidet et temahefte for eldresentrenes etablering og drift. Heftet angir et enkelt mål for tjenestetilbudet i sentrene. Det er et prioritert krav fra Norsk Pensjonistforbund at eldresentrene blir et lovpålagt forebyggende og helsefremmende tiltak i alle kommuner og bydeler. Det er hevet over enhver tvil at eldresentrene har gitt kommunene store innsparinger ved at syke - og pleietrengende eldre har kunnet utsette eller helt se bort fra flytting til institusjon fordi senteret har gitt dem de nødvendige tjenester for å kunne leve et meningsfylt liv.

SKJØNNSMIDLER.

Avslutningsvis vil Norsk Pensjonistforbund nevne ordningen med skjønnsmidler til kommunene. Vi forutsetter at disse også i framtiden inngår i rammetilskuddssystemet.

Norsk Pensjonistforbund vil derfor foreslå at alle berørte interesseorganisasjoner blir invitert til å drøfte kriteriene for disse før departementet fastsetter forskrifter for anvendelse av midlene.

Med vennlig hilsen

NORSK PENSJONISTFORBUND

Harald D. Norman
Generalsekretær.